II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2006. szeptember 29.)

a takarmány- és élelmiszerjognak, illetve az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályoknak való megfelelést igazoló hatósági ellenőrzésekről szóló 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján végzett auditok kritériumait megállapító iránymutatásról

(az értesítés a C(2006) 4026. számú dokumentummal történt)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/677/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló, 2004. április 29-i, 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 43. cikke (1) bekezdésének i) pontjára,

az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) A 882/2004/EK rendelet és különösen annak 4. cikke (6) bekezdése alapján a tagállamok illetékes hatóságai kötelesek belső auditokat végezni vagy külső auditokat végeztetni azért, hogy biztosítsák az említett rendelet célkitűzéseinek megvalósítását.

(2) A Bizottság köteles iránymutatást megfogalmazni, amely kritériumokat állapít meg a 882/2004/EK rendelet 4. cikkének (6) bekezdésében említett auditok elvégzéséhez, és ezáltal a hatósági szolgálatok megszervezése és működtetése tekintetében tükrözi az érintett nemzetközi szervezetek szabványait és ajánlásait. Az iránymutatás nem kötelező erejű, de a tagállamok számára hasznos útmutatást nyújt a 882/2004/EK rendelet végrehajtásához.

(3) Az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) és a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) olyan szabványokat dolgozott ki, amelyek szempontjai megfelelnek az iránymutatás meghatározásához,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 882/2004/EK rendelet 4. cikkének (6) bekezdésében említett, a takarmány- és élelmiszerjognak, illetve az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályoknak való megfelelés igazolását szolgáló hatósági ellenőrzésekről végzett auditok kritériumait megállapító iránymutatás a mellékletben szerepel.

[1] HL L 165., 2004.4.30., 1. o. A 776/2006/EK bizottsági rendelettel (HL L 136., 2006.5.24., 3. o.) módosított rendelet.

Az iránymutatás a 796/2004/EK bizottsági rendelet ([1]) 41. és 49. cikkének sérelme nélkül alkalmazandó.

2. cikk

E határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2006. szeptember 29-én.

a Bizottság részéről
Markos KYPRIANOU
a Bizottság tagja

([1]) HL L 141., 2004.4.30., 18. o.

MELLÉKLET

AZ ILLETÉKES HATÓSÁGOK AUDITRENDSZEREIRE VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁS

Tartalomjegyzék

1. CÉL ÉS ALKALMAZÁSI KÖR

2. HÁTTÉR ÉS JOGALAP

2.1. 4. cikk (6) bekezdés: az illetékes hatóságok működési kritériumai

2.2. 2. cikk (6) bekezdés: az „audit” fogalommeghatározása

3. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

4. ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÁS

5. AZ AUDITÁLÁSI ELJÁRÁS TERMÉSZETE

5.1. Szisztematikus megközelítés

5.2. Átláthatóság

5.3. Függetlenség

5.4. Független vizsgálat

6. AZ AUDITÁLÁSI ELJÁRÁS VÉGREHAJTÁSA

6.1. Irányadó elvek: a) a tervezett rendelkezéseknek való megfelelés; b) eredményes végrehajtás; c) alkalmasság a célkitűzések megvalósítására

6.2. Jelentéstétel az auditról

6.3. Az audit eredményeinek nyomon követése

6.4. Az audit felülvizsgálata és a legjobb gyakorlat terjesztése

6.5. Források

6.6. Auditori szakképzettség

1. **Cél és alkalmazási kör**

Ez az iránymutatás a nemzeti illetékes hatóságok auditrendszereinek természetéről és végrehajtásáról nyújt útmutatást. Az auditrendszerek célja annak igazolása, hogy a takarmány- és élelmiszerjogi, illetve az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályokkal kapcsolatos hatósági ellenőrzéseket ténylegesen végrehajtották-e, illetve azok alkalmasak-e a vonatkozó jogszabályok célkitűzéseinek megvalósítására, a nemzeti ellenőrzési terveknek való megfelelést is beleértve.

Ezen iránymutatás részletes módszerek előírása helyett inkább figyelembe veendő alapelveket szándékozik megállapítani annak érdekében, hogy elősegítse azoknak a tagállamok sokféle ellenőrzési rendszerében való alkalmazását. Az iránymutatásban szereplő alapelvek alkalmazására kiválasztott módszerek különbözhetnek a tagállamokban a hatósági ellenőrzésekért felelős illetékes hatóságok méretétől, természetétől, számától és bonyolultságától függően.

2. **Háttér és jogalap – 882/2004/EK rendelet**

Ezen iránymutatás megállapítja a 882/2004/EK rendelet 4. cikkének (6) bekezdésében előírt auditok elvégzésének kritériumait. Ebben az összefüggésben e rendeletből a következő idézetek tartoznak ide:

2.1. *4. cikk (6) bekezdés: az illetékes hatóságok működési kritériumai*

„Az illetékes hatóságoknak belső auditokat kell végezniük vagy végeztethetnek külső auditokat is, és az eredmények fényében megfelelő intézkedéseket kell tenniük e rendelet célkitűzései elérésének biztosítására. Az ilyen auditokra független ellenőrzésnek kell vonatkoznia, és az előbbieket átlátható módon kell elvégezni.”

2.2. *2. cikk (6) bekezdés: az „audit" fogalommeghatározása*

„»audit«: szisztematikus és független vizsgálat, amelynek célja annak meghatározása, hogy a tevékenységek és a kapcsolódó eredmények megfelelnek-e a tervezett intézkedéseknek, és hogy ezeket az intézkedéseket hatékonyan hajtják-e végre és megfelelőek-e célok eléréséhez".

3. **Fogalommeghatározások**

Ezen iránymutatás alkalmazásában a 882/2004/EK rendelet ([1]) 2. cikke, a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. és 3. cikke, az ISO 19011:2002 ([2]), valamint az ISO 9000:2000 ([3]) alatt meghatározott fogalommeghatározások alkalmazandóak.

Különösen a következő fogalommeghatározásokat kell figyelembe venni az ISO 19011:2002-ből és az ISO 9000:2000-ből:

„Auditkritériumok": összehasonlítási alapként használt előirányzatok, eljárások vagy követelmények összessége, amelyekkel az auditbizonyítékokat összehasonlítják, azaz olyan szabvány, amely alapján az auditálás alatti szervezet tevékenységeit értékelik.

„Auditterv": az audittal kapcsolatos tevékenységeik és intézkedések leírása.

„Auditprogram": egy meghatározott időtartamra tervezett, meghatározott célra irányuló egy audit vagy több audit együttese.

„Auditcsoport": egy vagy több auditor, aki auditot végez, szükség esetén szakterületi szakértő támogatásával.

„Auditálás alatti szervezet": az a szervezet, amelyet auditálnak.

„Auditor": személy, akinek megvan a felkészültsége audit végzésére.

„Helyesbítő tevékenység": tevékenység egy észlelt nemmegfelelőség vagy más nem kívánatos helyzet okának kiküszöbölésére.

„Megelőző tevékenység": tevékenység egy lehetséges nemmegfelelőség vagy más nem kívánatos helyzet okának kiküszöbölésére.

„Szakterületi szakértő": személy, aki az auditcsoport számára szakismeretét rendelkezésre bocsátja, vagy szakvéleményt ad.

Ezen iránymutatás alkalmazásában a következő fogalommeghatározások alkalmazandóak:

„Auditáló szervezet" szervezet, amely elvégzi az auditálási eljárást. Ez lehet belső vagy külső egység.

„Auditálási eljárás" az 5.1. szakaszban leírt tevékenységek összessége (szisztematikus megközelítés).

„Auditrendszer" egy vagy több auditáló szerv kombinációja, amely auditálási eljárást végez az illetékes hatóságokon belül vagy azok között.

„Termelési lánc" a teljes termelési lánc, amely a 178/2002/EK rendelet 3. cikkének (16) bekezdésében található meghatározás szerint magába foglalja „a termelés, a feldolgozás és forgalmazás szakaszai"-nak mindegyikét.

4. **Általános útmutatás**

Amennyiben valamely tagállamban auditrendszerek kombinációját vezetik be, olyan mechanizmusokat kell kialakítani, amelyek biztosítják, hogy az auditrendszerek minden, 882/2004/EK rendelet szerinti ellenőrzési tevékenységet magukba foglalnak, beleértve az állategészségügyet, az állatok kíméletét, illetve a takarmány- és élelmiszer-előállítási lánc minden szakaszát is, valamint minden érintett ügynökség és ellenőrző szerv tevékenységeit.

([1]) HL L 31., 2002.2.1., 1. o.
([2]) „Útmutató minőségirányítási és/vagy környezetközpontú irányítási rendszerek auditjához", közzétette a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet, 2002. október 1.
([3]) „Minőségirányítási rendszerek – Alapok és szótár", közzétette a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet, 2000. december.

Különösen amennyiben az ellenőrzési feladatokat ellenőrző szervre ruházzák át, és az illetékes hatóság az ellenőrző szerv felügyelete helyett annak auditálása mellett döntött, a felhatalmazott szerv szerződéses kötelezettségeinek tartalmaznia kell az auditálási követelmények és azok feltételeinek elfogadását.

Az e dokumentumban meghatározott egyedi útmutatáson felül az általános útmutatást lásd az ISO 19011:2002-ben.

5. **Az auditálási eljárás természete**

5.1. *Szisztematikus megközelítés*

Az auditok megtervezéséhez, elvégzéséhez, nyomon követéséhez és irányításához szisztematikus megközelítést kell alkalmazni. E célból az auditálási eljárás:

— olyan átlátható tervezési eljárás eredménye, amely az illetékes hatóság 882/2004/EK rendelet szerinti kötelezettségeivel összhangban azonosítja a kockázatalapú prioritásokat,

— olyan auditprogram részét képezi, amely a 882/2004/EK rendeletben szereplő ágazatokon belül – megfelelő kockázaton alapuló gyakoriság mellett és öt évet meg nem haladó időtartamon keresztül – minden érintett tevékenységi területet és illetékes hatóságot kellően felölel,

— olyan dokumentált auditálási eljárásokkal és feljegyzésekkel van alátámasztva, amelyek biztosítják az auditorok közötti következetességet, illetve azt, hogy szisztematikus megközelítést kövessenek,

— az auditmegállapítások kialakítására szolgáló eljárásokat tartalmaz, beleértve – adott esetben – a megfelelésre és a nemmegfelelésre vonatkozó bizonyítékok azonosítását, illetve az auditjelentések elkészítését, jóváhagyását és terjesztését szolgáló eljárásokat,

— eljárásokat tartalmaz az audit következtetések felülvizsgálatára az ellenőrzési rendszer erős és gyenge pontjainak azonosítására, a legjobb gyakorlat terjesztése, valamint a helyesbítő és megelőző intézkedések nyomon követésének biztosítására,

— nyomon követés és felülvizsgálat tárgyát képezi az auditprogram célkitűzéseinek teljesítése, illetve az auditprogram tökéletesítési lehetőségeinek azonosítása érdekében.

Amennyiben valamely tagállamban több mint egy auditprogramot terveznek, lépéseket kell tenni e programok hatékony összehangolásának biztosítására annak érdekében, hogy az auditálási eljárás zökkenőmentes legyen az érintett illetékes hatóságok között. Az auditprogram(ok)nak ugyancsak ki kell terjednie/terjedniük az illetékes hatóság hierarchiájának minden érintett szintjére.

5.2. *Átláthatóság*

Az auditálási eljárás átláthatóságának demonstrálása érdekében a dokumentált eljárásoknak különösen egy világosan meghatározott audittervező eljárást, auditkritériumokat, auditjelentés jóváhagyást és terjesztési rendszert kell magukba foglalniuk.

Az auditálási eljárás irányításának és végrehajtásának átláthatónak kell lennie minden érintett érdekelt fél számára. Különösen az auditáló szerv és az auditálás alatti szervezet között kell teljes átláthatóságnak fennállnia. Az auditálási eljárás átláthatóságának biztosítása más érdekelt felek számára elő fogja segíteni az információk terjesztését, különös tekintettel a legjobb gyakorlat megosztására az illetékes hatóságok között, illetve azokon belül.

A tagállamoknak a nemzeti jogi és egyéb követelményeket figyelembe véve megfelelő intézkedéseket kell elfogadniuk auditrendszerük átláthatóságának biztosítására. E célból a tagállamoknak fontolóra kell venniük azon gyakorlatok előmozdítását, amelyek javítják az eljárás átláthatóságát. Az 1. táblázat néhány példát sorol fel ilyen gyakorlatokról. Az ezen intézkedésekre vonatkozó döntések meghozatalakor a tagállamoknak egyensúlyt kell teremteniük az átláthatóság szükségessége és annak kockázata között, hogy az auditrendszer alkalmatlanná válik célkitűzéseinek megvalósítására. Előnyeinek optimalizálása érdekében az átláthatóságot kiegyensúlyozott jelentéstétellel kell összekapcsolni, amely az igazolt megfelelés (pozitív megállapítások) és a tökéletesítést igénylő területek (negatív megállapítások) megfelelő keveréke.

Táblázat

Példák az auditálási eljárás átláthatóságát javító gyakorlatokra.

Auditáló szerv gyakorlatai	Auditálás alatti szervezet	Illetékes hatóságon belül	Illetékes hatóságok között (tagállamon belül)	Állami és más érdekelt felek
Hozzáférés az auditáló szerv dokumentált eljárásaihoz	✓	✓	✓	
Az auditprogram megtervezésével kapcsolatos konzultáció	✓	✓	✓	
Az auditprogram közzététele	✓	✓	✓	✓
Az auditterv benyújtása	✓	✓		
Az auditjelentés tervezetének észrevételezési lehetősége	✓	✓		
A végleges auditjelentés terjesztése	✓	✓	✓	
Az auditálás alatti szervezet jelentéstervezetre vonatkozó észrevételeinek közzététele		✓	✓	✓
A végleges auditjelentés közzététele	✓	✓	✓	✓
A végleges auditjelentés és az éves beszámoló összefoglalóinak közzététele	✓	✓	✓	✓
Az auditálás alatti szervezet cselekvési tervének közzététele	✓	✓	✓	✓
A nyomon követés eredményének közzététele	✓	✓	✓	✓

Megjegyzés: a tagállamoknak azt a gyakorlatot (első oszlop) és alkalmazásuk olyan mértékét (többi oszlop) kell választaniuk, amely sajátos körülményeiknek megfelel.

5.3. *Függetlenség*

Az auditáló szervek nem állhatnak semmilyen kereskedelmi, pénzügyi, hierarchikus vagy más olyan nyomás alatt, amely befolyásolhatja a döntésüket vagy az auditálási eljárás végeredményét. Az auditrendszernek, az auditáló szervnek és az auditoroknak függetleneknek kell lenniük az auditált tevékenységtől, valamint nem lehetnek részrehajlóak és merülhet fel náluk összeférhetetlenség. Az auditorok nem auditálhatnak olyan területeket vagy tevékenységeket, amelyekért közvetlenül felelősek.

Minden érintett illetékes hatóságnak biztosítékokat kell bevezetnie annak biztosítására, hogy az auditálási, illetve az ellenőrzési tevékenységekért vállalt felelősség és azok számonkérhetősége, mint például a hatósági ellenőrzési rendszerek irányítása és felülvizsgálata, kellőképpen elhatárolt.

Ahol az auditcsoport helyesbítő és megelőző tevékenységre tesz javaslatokat, az auditálás alatti szervezetnek kell kiválasztania az ilyen tevékenységhez alkalmazott módszereket. Az auditcsoport aktív részvételének a nyomon követésben a cselekvési terv helyességének, illetve a helyesbítő és megelőző tevékenység eredményességének értékelésére kell korlátozódnia. Az auditálás alatti szervezetek nem hátráltathatják az auditprogramot, annak megállapításait vagy következtetéseket. A jelentéstervezettel kapcsolatban konzultálni kell velük, és észrevételeiket az auditáló szervnek meg kell fontolnia. Adott esetben ezeket az észrevételeket átlátható módon kell figyelembe venni.

A következő pontok segíthetnek biztosítani, hogy az auditálási eljárás védje mind az auditáló szerv, mind az auditcsoport függetlenségét:

— Az auditok elvégzéséhez megfelelő hatáskört nyújtó, világos, dokumentált megbízást kell biztosítani,

— Sem az auditáló szerv, sem az auditcsoport nem lehet érintett az auditált ellenőrzési rendszerek irányításában vagy felügyeletében,

— Külső auditok esetében az auditáló szervnek és az auditcsoportnak az auditálás alatti szervezet szervezeti hierarchiáján kívülinek, attól függetlennek kell lennie,

— Belső auditok esetében a következő általános elveket kell alkalmazni az eljárás függetlenségének és átláthatóságának biztosítására:

  — az auditáló szervet és az auditcsoportot a felső vezetésnek kell kineveznie,

  — az auditáló szerv és/vagy auditcsoport a felső vezetésnek kell, hogy jelentést tegyen,

  — ellenőrizni kell, hogy nem áll fenn összeférhetetlenség akár az auditáló szerv, akár az auditcsoport esetében.

A független auditáló szerveknek az auditált tevékenységek irányításán kívülinek vagy attól különállónak kell lenniük. A belső auditáló szerveknek a szervezeti felépítésen belül a legfelsőbb vezetésnek kell jelentést tenniük.

Amennyiben az audithoz szükséges szakértelem csak valamely illetékes hatóságon belül áll rendelkezésre, olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek biztosítják az auditcsoport függetlenségét. Ahol az ellenőrzési tevékenységeket regionális alapon szervezik meg, a szakterületi szakértőket cserélhetik a függetlenségük biztosítása érdekében.

5.4. *Független vizsgálat*

Ahhoz, hogy ellenőrizhessék, az auditálási eljárás megvalósítja-e célkitűzéseit, független személy vagy szerv vizsgálatának kell alávetni. Az ilyen független személynek vagy szervnek kellő hatáskörrel, szakértelemmel és forrásokkal kell rendelkeznie e feladat eredményes elvégzéséhez. A független vizsgálatot többféleképpen lehet megközelíteni, a tevékenységtől vagy az illetékes hatóságtól függően. Amennyiben szervet vagy bizottságot állítanak fel az auditálási eljárás független vizsgálata céljából, annak egy vagy több független személy tagja kell, hogy legyen. E független személyeknek hozzáféréssel kell rendelkezniük az auditálási eljáráshoz, és fel kell őket hatalmazni arra, hogy abban teljes mértékben részt vegyenek. A független személynek vagy szervnek intézkedést kell tennie bármilyen, az auditálási eljárásban feltárt hiányosság kiküszöbölésére.

6. **Az auditálási eljárás végrehajtása**

6.1. *Irányadó elvek: a) a tervezett intézkedéseknek való megfelelés; b) eredményes végrehajtás; c) alkalmasság a célkitűzések megvalósítására*

A 882/2004/EK rendelet 4. cikke (6) bekezdésének való megfelelés érdekében az auditrendszernek magába kell foglalnia a 2. cikk (6) bekezdésében megfogalmazott következő három pontot:

a) A tervezett intézkedéseknek való megfelelés igazolását, amely annak biztosítását szolgálja, hogy a hatósági ellenőrzéseket szándék szerint végezzék el, illetve az ellenőrzést végző alkalmazottak kövessék a kapott utasításokat vagy iránymutatást. Ezt lényegében el lehet látni az iratok felülvizsgálatával, de emellett helyszíni igazolásra is szükség van. Az auditcsoportnak megfelelő általános ismeretekre és készségekre van szüksége, hogy megvalósítsa ezt az audit célkitűzést.

b) A tervezett intézkedések eredményes végrehajtásának igazolása. Az eredményesség értékelése érdekében – azaz, hogy milyen mértékben érték el a tervezett eredményeket – a tervezett intézkedéseknek a helyszíni operatív végrehajtást is tartalmazniuk kell. Ennek magába kell foglalnia az ellenőrzések minőségének és következetességének értékelését, illetve helyszíni audit tevékenységeket. Az auditcsoportnak idevágó szakértelemre van szüksége ezen audit célkitűzés megvalósításához.

c) Az auditrendszernek arra is törekednie kell, hogy értékelje, a tervezett intézkedések alkalmasak-e a 882/2004/EK rendelet és különösen az integrált többéves nemzeti ellenőrzési terv célkitűzéseinek megvalósításához. Ennek ki kell térnie a hatósági ellenőrzések alkalmasságának ellenőrzésére, tekintettel például azok gyakoriságára és az alkalmazott módszerekre, tekintetbe véve a termelési lánc(ok) szerkezetét, illetve a termelési gyakorlatokat és mennyiséget. Az auditcsoportnak jelentős ismeretekkel és hozzáértéssel, valamint idevágó technikai szakértelemmel kell rendelkeznie a rendszerauditálásról, hogy megvalósíthassa ezt az audit célkitűzést.

Annak megállapítására, hogy a tervezett intézkedések alkalmasak-e a fenti c) pontban megfogalmazott célkitűzések megvalósításához, a következőket kell megvizsgálni:

Az *auditkritériumoknak* magukba kell foglalniuk a 178/2002/EK és a 882/2004/EK rendeletből eredő stratégiai célkitűzéseket (beleértve az integrált többéves nemzeti ellenőrzési tervet) és a nemzeti jogszabályokat.

Az *auditok elsődleges célpontjai* a termelési lánc(ok) ellenőrzésének kritikus pontjaira vonatkozó ellenőrzési intézkedések. A hangsúly annak értékelésén van, hogy a tervezett intézkedések képesek-e megfelelő garanciát nyújtani a) a végtermék biztonságosságára és b) a más takarmány- és élelmiszerjogi követelményeknek, illetve az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályoknak való megfelelésre. Ennek elérése érdekében az audit(ok)nak, amennyiben lehetséges, túl kell lépniük az adminisztratív korlátokon.

6.2. *Jelentéstétel az auditról*

Az auditjelentéseknek az audit megállapításain alapuló világos következtetéseket és adott esetben ajánlásokat kell tartalmazniuk.

— *A következtetéseknek* foglalkozniuk kell a tervezett intézkedéseknek való megfeleléssel, a végrehajtás eredményességével, és ha szükséges, a tervezett intézkedéseknek a megnevezett célkitűzések megvalósítására való alkalmasságával. A következtetéseknek objektív bizonyítékokon kell alapulniuk. Különösen, amennyiben következtetéseket vonnak le arról, hogy a tervezett intézkedések alkalmasak-e a megnevezett célkitűzések megvalósítására, a bizonyíték több audit eredményének elemzéséből is összeállítható. Ebben az esetben a következtetéseknek túl kell lépniük az egyedi létesítmények, hatósági egységek és hatóságok határain.

— *Az ajánlásoknak* inkább a megvalósítandó végeredménnyel, mint a megfelelés hiányának kijavításával kell foglalkozniuk. Az ajánlásoknak helytálló következtetéseken kell alapulniuk.

6.3. *Az audit eredményeinek nyomon követése*

Az auditálás alatti szervezetnek adott esetben cselekvési tervet kell kidolgoznia és benyújtania. Ennek határidőhöz kötött helyesbítő és megelőző tevékenységet kell javasolnia bármilyen, az audit vagy auditprogram által feltárt gyenge pont kiküszöbölésére. Az auditcsoportnak értékelnie kell a cselekvési terv alkalmasságát, és részt vehet a terv későbbi végrehajtásának ellenőrzésében.

— A *cselekvési terv* felhatalmazza az auditcsoportot annak értékelésére, hogy a javasolt helyesbítő és megelőző tevékenység elégséges-e az auditjelentés ajánlásainak megvalósítására. A cselekvési terveknek kockázatalapú prioritásokat és határidőket kell tartalmaznia a helyesbítő és a megelőző tevékenység végrehajtására. A különböző cselekvési tervek széles skálája tekinthető kielégítőnek. Az auditálás alatti szervezet választhat a különböző választási lehetőségek közül.

— A *helyesbítő és megelőző tevékenységnek* nem korlátozódhat a konkrét szakterületi követelmények kielégítésére, hanem adott esetben ki kell térnie az egész rendszerre kiterjedő intézkedésekre (például a kommunikációra, együttműködésre, koordinációra, az ellenőrzési eljárások felülvizsgálatára és racionalizálására, és így tovább). Az auditálás alatti szervezetnek a kiváltó okot feltáró elemzést kell végeznie bármilyen nemmegfelelés esetén, a legmegfelelőbb helyesbítő és megelőző tevékenység meghatározása végett. Az auditálás alatti szervezet és az auditcsoport közötti bármilyen véleménykülönbséget fel kell oldani.

— *Lezárás:* Létre kell hozni olyan mechanizmusokat, amelyek biztosítják, hogy a cselekvési tervek megfelelőek legyenek, illetve hogy a helyesbítő és megelőző tevékenységeket ténylegesen és időben befejezzék. Az auditálás alatti szervezetnek és az auditcsoportnak meg kell állapodnia a cselekvési terv lezárását igazoló eljárásokról.

6.4. *Az audit felülvizsgálata és a legjobb gyakorlat terjesztése*

Az egyéb ágazatokra és régiókra vonatkozó auditok megállapításaiból levonható következtetéseket át kell gondolni, különösen azokban a tagállamokban, ahol az ellenőrzések végzését számos illetékes hatóságra bízzák, vagy az decentralizáltan történik. Különösen a legjobb gyakorlatra való példákat kell terjeszteni. E célból a jelentéseket a tagállamban rendelkezésére kell bocsátani más ágazatok és régiók, illetve a Bizottság részére. Az audit eredményeket az auditprogram tervezésekor, illetve az integrált többéves nemzeti ellenőrzési terv felülvizsgálata keretében is tekintetbe kell venni.

6.5. *Források*

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az illetékes hatóságok kellő végrehajtási hatáskörrel és forrásokkal, illetve megfelelő hatáskörrel rendelkezzenek a hatékony auditrendszer létrehozásához, végrehajtásához és fenntartásához.

Az auditálási eljárás irányításához, nyomon követéséhez és felülvizsgálatához szükséges humán és kapcsolódó erőforrásokat rendelkezésre kell bocsátani, szem előtt tartva, hogy minden illetékes hatóságot és azok ellenőrzési tevékenységeit öt évet meg nem haladó időszakra vonatkozóan kell auditálni. Az ISO 19011 általános útmutatót nyújt az auditáláshoz szükséges forrásokról. Ahhoz, hogy az audit és az auditprogram(ok) céljának és alkalmazási körének teljesítéséhez szükséges szakértelem meglegyen, az auditcsoport az általános és szakterületi auditorok, illetve szakterületi szakértők bármilyen kombinációjából állhat. Ügyelni kell az auditcsoport objektivitásának és függetlenségének biztosítására, különösen ha szakterületi szakértőkre van szükség. Ezt elősegítheti az auditorok és/vagy auditcsoportok rotációja.

6.6. *Auditori szakképzettség*

Az auditori szakképzettségi és kiválasztási kritériumokat a következők alapján kell meghatározni:

— általános ismeretek és készségek – auditálási alapelvek, eljárások és technikák; irányítási/szervezési készségek,

— meghatározott szakterületi ismeretek és készségek,

— személyes tulajdonságok,

— tanulmányok,

— szakmai tapasztalat,

— auditori képzés és gyakorlat.

Alapvetően fontos létrehozni egy olyan mechanizmust, amely biztosítja az auditorok következetességét és szakképzettségük szinten tartását. Az auditcsoportokban a szükséges szakképzettség változó az ellenőrzési vagy felülvizsgálati rendszereken belül auditált területtől függően. Az auditorok szükséges szakismeretei és készségei vonatkozásában a hatósági ellenőrzéseket végző személyzet számára szükséges képzési követelményeit (a 882/2004/EK rendelet II. mellékletének 1. fejezete) is figyelembe kell venni.